

Fritidspedagogisk verksamhet II Educational Aspects of Leisure - Time Activities II

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11GF50

Version: 10.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2021-12-09

Gäller från: VT 2022

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Naturvetenskapernas och teknikens didaktik (G1N), Utbildningsvetenskap: den fria tidens lärande (G2F)

Utbildningsområde: Undervisning 51%, Verksamhetsförlagd utbildning 32%, Naturvetenskap 17%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat i termin 1 och 2 samt godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Grundläroutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem, 180 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet, 7,5 hp

Delkursens innehåll behandlar naturvetenskap och teknik i vardagsliv och omvärld, med fokus på ekologi, organismkunskap, människokroppen, hälsa och livsstil, vardagsteknik, fysik och kemi i ett fritidspedagogiskt perspektiv. Erfarenheter från laborationer, exkursioner och utomhusaktiviteter har en central plats i delkursen.

Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet, 7,5 hp

Delkursen har fokus på fördjupning av för verksamhetsområdet viktiga delar. Innehållet lyfter fram olika kommunikationsstilar och kommunikationsverktyg i relation till barn, barngrupper, kollegor och vårdnadshavare. Barnets perspektiv problematiseras utifrån barnet i gruppen och barnets livsvärld. I delkursen uppmärksammas värdegrundsarbetet, särskilt med avseende på barns fritid inom fritidshemmet. Studenterna genomför ett grupparbete baserat på problembaserat lärande. I delkursen ingår en fältdag.

Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet, 15 hp

Delkursen beskriver på vilket sätt fritidspedagogiken kan komma till uttryck i den pedagogiska praktiken. Grunden för innehållet utgår ifrån kunskaper om barns eget meningsskapande, estetiska lärprocesser och kontakt med kulturer. I denna delkurs läggs fokus på hur man arbetar med matematik, språk, litteratur, dramatisering, dans, musik, bild och IKT inom verksamhet i fritidshemmet. Vidare behandlar delkursen didaktiska metoder för att stimulera barn att läsa, skriva och räkna i ett fritidspedagogiskt perspektiv. Studenterna genomför dessutom ett grupparbete där de framställer en animerad saga, med syfte att stimulera kulturellt meningsskapande. I delkursen ingår tre veckors verksamhetsförlagd utbildning.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för ekologiska samband samt namnge ett urval av organismer

1.2 på en grundläggande nivå, redogöra för kroppens fysiologi, anatomi och funktion samt hur livsstilen kan påverka människors hälsa

1.3 beskriva hur barn i olika åldrar kan tänka kring naturvetenskapliga fenomen och analysera vilka didaktiska konsekvenser detta kan få i ett fritidspedagogiskt perspektiv

1.4 på en grundläggande nivå, redogöra för fysikaliska fenomen

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 beskriva och analysera någon aspekt inom naturvetenskap eller teknikutveckling och dess påverkan på samhället över tid
- 2.2 förklara grundläggande naturvetenskapliga begrepp och visa hur fenomenen kopplade till dessa kan undersökas experimentellt i ute- och inomhusmiljö med elever
- 2.3 visa säkerhetsmedvetande vid genomförande av laborationer i en elevgrupp

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 ge exempel på och problematisera områdena naturvetenskap och teknik utifrån ett genusperspektiv och hur val av arbetssätt kan påverka elevers lärande
- 3.2 planera, genomföra och utvärdera utomhuspedagogisk verksamhet för elever i ett fritidspedagogiskt perspektiv

Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för hur gruppdynamiska processer i olika gruppkonstellationer påverkas av bl.a. ålder, genus, religion och etnicitet
- 1.2 redogöra för teorier om kommunikation och konflikter samt hur lärare kan hantera konflikter med hjälp av olika kommunikationsverktyg
- 1.3 redogöra för yrkets etiska principer och skolans och fritidshemmets värdegrund
- 1.4 redogöra för principerna för problembaserat lärande och inom ramen för PBL tillämpa kursens innehåll

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 visa och analysera hur lärare genom samtal kan skapa goda relationer till elever

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 problematisera betydelsen av barns relationer med jämnåriga för deras lärande, identitetsskapande och välbefinnande
- 3.2 problematisera vad demokrati i fritidshem innebär genom begreppen inflytande och delaktighet

Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet, 15 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för fritidspedagogikens innehåll och arbetssätt
- 1.2 redogöra för grundläggande matematik och matematikdidaktik inom för yrket relevanta områden
- 1.3 redogöra för grundläggande läs- och skrivinlärning, samt hur texter i vid bemärkelse med fokus på barnlitteratur kan stödja barns läs- och skrivutveckling i ett fritidspedagogiskt perspektiv

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 gestalta berättelser i form av teater och/eller film
- 2.2 problematisera kultur som produceras för och av barn
- 2.3 genomföra ett arbete med väsentliga inslag av praktisk-estetiska uttrycksformer med hjälp av IKT
- 2.4 utifrån tillval bild/musik självständigt formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i fritidshem med fokus på barnkultur och estetiska läroprocesser

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 diskutera och tillämpa forskningsresultat med relevans för fritidshemspedagogisk verksamhet
- 3.2 använda olika estetiska uttrycksformer i det praktiska arbetet med elever och kollegor och relatera det till ämnesdidaktiska begrepp, ämneskunskaper och ett relevant yrkesspråk

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet, 7,5 hp

- föreläsningar
- workshop
- laborationer
- exkursion

Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet, 7,5 hp

- föreläsningar
- seminarium
- skriftlig inlämning

- verksamhetsförlagd utbildning i form av fältdag

Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet, 15 hp

- föreläsningar
- studiebesök
- workshop
- seminarier
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet, 7,5 hp

(LA03) Dk 1: Laborationer, redovisningar (skriftliga och muntliga)

Laboration

Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 och 3.1

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE06) Delkurs 1: Gruppredovisning i utemiljö

Muntlig redovisning

Lärandemål: 3.2

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE10) Delkurs 1: Tentamen Organismkunskap, ekologi

Individuell skriftlig salstentamen

Lärandemål: 1.1

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(TE09) Delkurs 1: Tentamen Fysiologi, anatomi

Individuell skriftlig salstentamen

Lärandemål: 1.2

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet, 7,5 hp

(IN08) Delkurs 2: Hemtentamen

Inlämning

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1 och 3.2

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN09) Delkurs 2: PBL - skriftlig inlämning

Skriftlig inlämning

Lärandemål: 1.4 och 3.1

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE10) Delkurs 2: PBL - muntlig redovisning

Muntlig redovisning

Lärandemål: 2.1

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet, 15 hp

(IN12) Delkurs 3: Hemtentamen

Inlämning/Hemtentamen i didaktiskt-estetiskt arbete
Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1 och 3.2
Högskolepoäng: 8,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ02) Delkurs 3: VFU

Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.4 och 3.2
Högskolepoäng: 4,5
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(RE08) Delkurs 3: Animerad film och digital presentation

Redovisning
Lärandemål: 2.1 och 2.3
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG).

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiskt och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet 7,5 hp

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska kan förekomma.

1177 Vårdguiden - Så fungerar kroppen [Elektronisk resurs]. (utdrag, ca 50 s)

Persson, Hans (2004). *Boken om fysik och kemi*. Stockholm: Almqvist & Wiksell (159 s)

Pleijel, Håkan (2013). *Ekologi: en introduktion*. Malmö: Gleerups (192 s)

Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Stockholm: Skolverket (utdrag, ca 30 s)

Ytterligare litteratur tillkommer (ca 300 s).

Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet,

7,5 hp

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Fjällhed, Anders & Jensen, Mikael (red.) (2013). *Barns livsvillkor*. Lund: Studentlitteratur (utdrag, ca 100 s)

Giles, Howard & Soliz, Jordan (2015). Communication Accommodation Theory: A situated framework for relational, family and intergroup dynamics. Ingår i Braithwaite, D. O. & Schrodt, P. (red.) *Engaging theories in interpersonal communication. Multiple perspectives*. London: SAGE (utdrag 12 s)

Jensen, Mikael (2012). Klassiska kommunikationsteorier. Kapitel 2 i *Kommunikation i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur (utdrag, 22 s)

Jensen, Mikael (2015). Samarbete och konflikt. Kapitel 14 i *Interpersonell Kommunikation*. Lund: Studentlitteratur (utdrag, 22 s)

Juul, Jesper & Jensen, Helle (2009). *Relationskompetens i pedagogernas värld*. 2. uppl. Stockholm: Liber (285 s)

Linnér, Susanne (2005). *Värden och villkor: pedagogers samtal om ett yrkesetiskt dokument*. Diss. Växjö: Växjö universitet (utdrag, ca 27 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018. (2018). [Stockholm]: Skolverket (utdrag, ca 30 s)

Olivestam, Carl & Thorsén, Håkan (2011). *Värdegrund i skola och förskola: [om värdegrund, yrkesidentitet och praktik]*. 2., reviderade uppl. Stockholm: Remus (112 s)

Pihlgren, Ann (2011). Barns inflytande och värdegrund. I Pihlgren, Ann (red.) *Fritidshemmet*. Lund: Studentlitteratur (45 s)

Samtala med barn och unga. (2004). Stockholm: Barnombudsmannen (19 s)

Schön Johansson, Gudrun (2013). Utmana och utmanas. I Rohlin, Malin (red.) *Meningsskapande fritidshem: studio som arena för multimodalt lärande*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (29 s)

Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärares anvisningar.

Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet 15 hp

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Forum för visuell praktik (u.å.) *Kamerans ABC*

Helander, Karin (2005). *Att öppna nya världar: en handledning om att gå på teater med barn i förskola och skola*. Stockholm: Riksteatern (24 s)

Helander, Karin (2011). "Det var roligt och så lärde man sig nånting, men jag vet inte på vilket det var". Om barnteater och receptionsforskning. I *LOCUS tidskrift för forskning om barn och ungdomar*. 3-4/11. Stockholm: Stockholms universitet, s. 81-97 (18 s)

Ingemansson, Mary (2016). *Lärande genom skönlitteratur. Djupläsning, förståelse, kunskap*: Lund: Studentlitteratur (20 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018. (2018). [Stockholm]: Skolverket (utdrag, ca 50 s)

Pihlgren, Ann. S. (red) (2013) *Fritidshemmets didaktik*. Lund: Studentlitteratur (256 s.)

Rohlin, Malin (2013). *Meningsskapande fritidshem: studio som arena för multimodalt lärande*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (155 s)

Schmidt, Catarina (2013). *Att bli en sän' som läser. Barns menings- och identitetsskapande genom texter*. Örebro: Örebro universitet (300 s)

Skolinspektionen (2018). *Undervisning i fritidshemmet inom områdena språk och kommunikation samt natur och samhälle*

Skolverket (2017). *Kommentarmaterial: LGR11: Matematik*. Stockholm: Fritzes (38 s)

Skolverket (2017). *Kommentarmaterial: LGR11: Svenska*. Stockholm: Fritzes (33 s)

Sterner, Görel, Helenius, Ola & Wallby, Karin (2014). *Tänka, resonera och räkna i förskoleklass*. Göteborg: NCM, Göteborgs universitet (201 s)

Törnqvist, Else-Marie (2011). Estetiska lärprocesser. I Persson, Sven & Riddersporre, Bim (red.) *Utbildningsvetenskap för grundskolans tidiga år*. Stockholm: Natur och kultur (14 s)

Ytterligare litteratur tillkommer enligt lärarens anvisningar.

Studentinflytande och utvärdering

Före varje delkursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem, 180 hp.